

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	19
---------------------	----

Część pierwsza **WIADOMOŚCI WSTĘPNE. NAUKA O USTAWIE KARNEJ**

Rozdział I. POJĘCIE I FUNKCJE PRAWA KARNEGO	23
1. Definicja prawa karnego	23
2. Funkcje prawa karnego	24
Literatura uzupełniająca	27
Rozdział II. PRAWO KARNE ORAZ JEGO MIEJSCE W SYSTEMIE NAUK PENALNYCH	28
1. Prawo karne materialne a inne skodyfikowane dyscypliny prawa karnego	28
2. Nauka prawa karnego a nauki z nią powiązane	29
3. Rozwój nauki prawa karnego — rys historyczny	31
Literatura uzupełniająca	33
Rozdział III. PODSTAWOWE ZASADY PRAWA KARNEGO	34
1. Uwagi wprowadzające	34
2. <i>Nullum crimen sine lege</i>	35
3. <i>Nullum crimen sine periculo sociali</i>	37
4. <i>Nullum crimen sine culpa</i>	38
5. <i>Nulla poena sine lege</i>	39
6. <i>Lex retro non agit</i>	40
7. Zasada humanitaryzmu	41
Literatura uzupełniająca	42
Rozdział IV. ŹRÓDŁA PRAWA KARNEGO	44
1. Uwagi wprowadzające	44
2. Konstytucja oraz akty prawa międzynarodowego jako źródła prawa karnego	45
3. Ustawa karna i jej struktura	47

4. Pozakodeksowe prawo karne	48
Literatura uzupełniająca	49

Rozdział V. STRUKTURA PRZEPISU (NORMY) PRAWA KARNEGO

1. Przepis a norma prawa karnego	50
2. Przepis typizujący czyn zabroniony i jego struktura	51
2.1. Uwagi wprowadzające	51
2.2. Rodzaje dyspozycji	52
2.3. Rodzaje sankcji	54
3. Normy sankcjonowane i sankcjonujące	56
4. Wykładnia przepisów prawa karnego	57
Literatura uzupełniająca	58

Rozdział VI. ZASADY OBOWIĄZYWANIA USTAWY KARNEJ

1. Obowiązywanie ustawy karnej w czasie	59
1.1. Temporalne granice obowiązywania ustawy	59
1.2. Czas popełnienia przestępstwa a zasada <i>lex retro non agit</i>	60
1.3. Kolizja ustaw w czasie	61
2. Obowiązywanie ustawy karnej w przestrzeni	64
2.1. Miejsce popełnienia czynu zabronionego	64
2.2. Obowiązywanie ustawy karnej za przestępstwa popełnione na terytorium Polski	65
2.3. Obowiązywanie polskiej ustawy karnej za przestępstwa popełnione za granicą	66
Literatura uzupełniająca	67

Część druga NAUKA O PRZESTĘPSTWIE

Rozdział VII. POJĘCIE PRZESTĘPSTWA I JEGO STRUKTURA

1. Definicja przestępstwa	71
2. Przestępstwo jako czyn człowieka	72
3. Materialna cecha przestępstwa	76
4. Przestępstwo jako czyn zabroniony	78
5. Przestępstwo jako czyn zawiniony	79
Literatura uzupełniająca	81

Rozdział VIII. PRZEDMIOT PRAWNOKARNEJ OCHRONY

1. Pojęcie dobra prawnego	83
2. Ochrona dobra prawnego przed jego naruszeniem oraz narażeniem na niebezpieczeństwo	84
3. Społeczna szkodliwość jako cecha zachowań godzących w dobra chronione prawem	87
Literatura uzupełniająca	90

Rozdział IX. TYPIZACJA PRZESTĘPSTW ORAZ JEJ ELEMENTY

1. Podmiot przestępstwa	91
1.1. Uwagi wprowadzające	91
1.2. Wiek sprawcy jako przesłanka odpowiedzialności karnej	92
1.3. Podział przestępstw ze względu na podmiot	94
2. Znamiona strony przedmiotowej	96
2.1. Charakterystyka zachowania sprawcy	96
2.2. Okoliczności modalne typu czynu zabronionego	97
2.3. Skutek jako znamię strony przedmiotowej	97

2.4. Związek przyczynowy oraz koncepcje jego ujmowania w prawie karnym	99
2.5. Zaniechanie jako postać czynu zabronionego	103
2.6. Problematyka obiektywnego przypisania	105
3. Znamiona strony podmiotowej	109
3.1. Uwagi wprowadzające	109
3.2. Umyślność i nieumyślność czynu zabronionego	110
3.3. Umyślny czyn zabroniony	111
3.3.1. Zamiar bezpośredni (<i>dolus directus</i>)	112
3.3.2. Zamiar ewentualny (<i>dolus eventualis</i>)	114
3.4. Nieumyślny czyn zabroniony	117
3.4.1. Brak zamiaru	117
3.4.2. Niezachowanie wymaganej ostrożności	118
3.4.3. Związek między nieostrożnością a realizacją znamion typu	121
3.4.4. Przewidywalność popełnienia czynu zabronionego	122
3.5. Kombinacja strony podmiotowej	127
4. Podstawowe i zmodyfikowane typy przestępstw	128
4.1. Uwagi wprowadzające	128
4.2. Znamiona typu podstawowego	128
4.3. Znamiona tworzące typ zmodyfikowany	129
Literatura uzupełniająca	129

Rozdział X. BEZPRAWNOŚĆ CZYNU ORAZ OKOLICZNOŚCI JĄ WYŁĄCZAJĄCE

1. Pojęcie bezprawności	131
2. Okoliczności wyłączające bezprawność (kontratypy)	132
2.1. Uwagi wprowadzające	132
2.2. Obrona konieczna	135
2.2.1. Funkcja obrony koniecznej i jej struktura	135
2.2.2. Przekroczenie granic obrony koniecznej	140
2.3. Stan wyższej konieczności jako kontratyp	145
2.3.1. Dwie funkcje stanu wyższej konieczności	145
2.3.2. Kolizja dóbr oraz kryteria jej rozwiązywania	145
2.3.3. Niebezpieczeństwo grożące dobru prawnemu	147
2.3.4. Zasady poświęcania kolidującego dobra	148
2.4. Dozwolone ryzyko nowatorskie	150
2.4.1. Dawne i nowe ujęcie dozwolonego ryzyka nowatorskiego	150
2.4.2. Przeprowadzenie eksperymentu jako przesłanka dopuszczalności ryzyka	152
2.4.3. Eksperyment medyczny	154
2.5. Kontratypy części szczególnej kodeksu karnego	155
2.5.1. Dozwolona krytyka (art. 213 k.k.)	155
2.5.2. Niezawiadomienie o przestępstwie (art. 240 § 2 k.k.)	156
2.5.3. Odmowa wykonania rozkazu (art. 344 k.k.)	156
2.6. Kontratypy pozaustawowe	157
2.6.1. Zgoda pokrzywdzonego (dysponenta dobra prawnego)	157
2.6.2. Karcenie w celach wychowawczych	159
2.6.3. Dozwolone ryzyko sportowe	160
2.6.4. Dozwolony zabieg medyczny o charakterze nielecniczym	161
Literatura uzupełniająca	163

Rozdział XI. WINA ORAZ OKOLICZNOŚCI JĄ WYŁĄCZAJĄCE

1. Teorie winy we współczesnej dogmatyce prawa karnego	164
1.1. Teorie psychologiczne	164

1.2. Teorie normatywne	166
1.3. W poszukiwaniu nowych teorii winy	167
2. Okoliczności wyłączające lub umniejszające winę	168
2.1. Uwagi wprowadzające	168
2.2. Stan wyższej konieczności wyłączający winę	169
2.3. Błąd sprawcy a wyłączenie winy	170
2.3.1. Istota błędu	170
2.3.2. Dwie postacie błędu co do ustawowych znamion oraz ich funkcje	172
2.3.3. Błąd co do ustawowych znamion a strona podmiotowa czynu zabronionego	173
2.3.4. Błąd co do znamion wyrażających klauzule normatywne	176
2.3.5. Błąd co do znamienia tworzącego typ zmodyfikowany	177
2.4. Błąd co do kontratypu	181
2.5. Błąd co do okoliczności wyłączającej winę	184
2.6. Błąd co do prawa	185
2.6.1. Błąd co do prawa a zasada <i>ignorantia iuris nocet</i>	185
2.6.2. Obiektywna i subiektywna rozpoznawalność bezprawności	186
2.6.3. Pierwotna oraz wtórna nieświadomość bezprawności	187
2.6.4. Usprawiedliwiona nieświadomość bezprawności	188
2.7. Niepoczytalność	189
2.7.1. Geneza niepoczytalności oraz jej konsekwencje	190
2.7.2. Ograniczona poczytalność	192
2.7.3. Wprawienie się w stan niepoczytalności a zasada winy	192
2.8. Nieletniość	193
Literatura uzupełniająca	195
Rozdział XII. ETAPY REALIZACJI PRZESTĘPSTWA (FORMY STADIALNE)	197
1. Uwagi wstępne	197
2. Dokonanie	198
3. Usiłowanie	198
3.1. Znamiona usiłowania i jego konsekwencje	198
3.2. Usiłowanie udolne i nieudolne	202
3.3. Usiłowanie ukończone i nieukończone	206
3.4. Usiłowanie a narażenie na niebezpieczeństwo	209
4. Przygotowanie	210
4.1. Istota oraz znamiona przygotowania	210
4.2. Przygotowanie a elementy przestępnego współdziałania	212
4.3. Karalność przygotowania	213
Literatura uzupełniająca	215
Rozdział XIII. FORMY WSPÓLDZIAŁANIA PRZESTĘPNEGO	217
1. Uwagi wprowadzające	217
2. Tak zwane sprawcze formy popełnienia czynu zabronionego	220
2.1. Sprawstwo	220
2.2. Współsprawstwo	220
2.3. Sprawstwo kierownicze	224
2.4. Sprawstwo polecające	225
3. Tak zwane niesprawcze formy popełnienia czynu zabronionego	226
3.1. Podżeganie	226
3.2. Pomocnictwo	229
3.3. Podżeganie i pomocnictwo a zagadnienia strony podmiotowej	231
4. Indywidualizacja odpowiedzialności osób uczestniczących w popełnieniu przestępstwa	233
4.1. Uwagi wprowadzające	233
4.2. Indywidualizacja odpowiedzialności a okoliczności osobiste	235

4.3. Współdziałanie przy przestępstwach indywidualnych	237
5. Czynny żal współdziałającego	240
Literatura uzupełniająca	241
Rozdział XIV. ZBIEG PRZEPISÓW USTAWY ORAZ ZBIEG PRZESTĘPSTW	242
1. Pojęcie jedności i wielości czynów	242
1.1. Ten sam czyn jako podstawa jednego przestępstwa	242
1.2. Kryteria jedności i wielości czynów	242
1.3. Jeden czyn a wielość zachowań — konstrukcja czynu ciągłego	243
1.3.1. Uwagi wprowadzające	243
1.3.2. Krótkie odstępy czasu	246
1.3.3. Powzięty z góry zamiar	248
1.3.4. Konsekwencje prawne konstrukcji czynu ciągłego	249
2. Zbieg przepisów oraz jego postacie	252
2.1. Uwagi wprowadzające	252
2.2. Rzeczywisty zbieg przepisów	252
2.2.1. Zbieg podlegający uwzględnieniu (zbieg właściwy)	252
2.2.2. Zbieg pomijalny (zbieg niewłaściwy)	254
2.3. Pozorny zbieg przepisów	255
3. Zbieg przestępstw oraz jego postacie	256
3.1. Właściwy zbieg przestępstw	257
3.1.1. Realny zbieg przestępstw	257
3.1.2. Ciąg przestępstw	258
3.2. Niewłaściwy zbieg przestępstw (tzw. zbieg pozorny)	260
Literatura uzupełniająca	260

Część trzecia

NAUKA O KARZE, ŚRODKACH KARNYCH I ZASADACH WYMIARU

Rozdział XV. POJĘCIE ORAZ CELE KARY KRYMINALNEJ	265
1. Pojęcie kary	265
2. Racjonalizacja i teorie kary	267
3. Cele i funkcje kary	271
Literatura uzupełniająca	274
Rozdział XVI. KARY	275
1. Ogólna charakterystyka katalogu kar	275
2. Kara grzywny	277
3. Kara ograniczenia wolności	282
4. Kara pozbawienia wolności	285
5. Kara 25 lat pozbawienia wolności	289
6. Kara dożywotniego pozbawienia wolności	290
Literatura uzupełniająca	292
Rozdział XVII. ŚRODKI KARNE	293
1. Uwagi ogólne	293
2. Pozbawienie praw publicznych	296
3. Zakaz zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej, zakaz kontaktowania się	297
4. Zakaz prowadzenia pojazdów	300

5. Przepadek	303
5.1. Przepadek przedmiotów	304
5.2. Przepadek korzyści majątkowej	306
6. Obowiązek naprawienia szkody	309
7. Nawiązka	310
8. Świadczenia pieniężne	312
9. Podanie wyroku do publicznej wiadomości	314
Literatura uzupełniająca	315
Rozdział XVIII. ŚRODKI ZWIĄZANE Z PODDANIEM SPRAWCY PRÓBIE	316
1. Pojęcie i systemy probacji	316
2. Warunkowe umorzenie postępowania	318
2.1. Uwagi wstępne	318
2.2. Przestanki stosowania	319
2.3. Okres, obowiązki i skutki przebiegu próby	321
3. Warunkowe zawieszenie wykonania kary	323
3.1. Uwagi wstępne	323
3.2. Przestanki stosowania	324
3.3. Okres próby i obowiązki okresu próby	326
3.4. Grzywna	328
3.5. Skutki przebiegu okresu próby	329
4. Warunkowe przedterminowe zwolnienie	330
4.1. Uwagi wstępne	330
4.2. Przestanki stosowania	330
4.3. Okres próby, obowiązek okresu próby i skutki jej przebiegu	332
4.4. Skrócenie kary ograniczenia wolności i czasu trwania środków karnych	333
Literatura uzupełniająca	334
Rozdział XIX. WYMIAR KARY	336
1. Sądowy a ustawowy wymiar kary	336
2. Zasady wymiaru kary	337
2.1. Zasada względnej swobody sądu	337
2.2. Zasada humanitaryzmu i indywidualizacji kary	338
2.3. Zasada zaliczania rzeczywistego pozbawienia wolności na poczet orzeczonych kar	339
2.4. Zasada oznaczoności kar i środków karnych	339
3. Ogólne dyrektywy wymiaru kary	340
3.1. Uwagi wstępne	340
3.2. Dyrektywa stopnia winy	341
3.3. Dyrektywa stopnia społecznej szkodliwości czynu	342
3.4. Dyrektywa prewencji szczególnej	343
3.5. Dyrektywa pozytywnej prewencji ogólnej	344
3.6. Kwestia priorytetów dyrektyw	345
3.7. Okoliczności wpływające na wymiar kary i środka karnego	346
4. Dyrektywy szczególne	347
4.1. Dyrektywy wymiaru kary względem nieletnich i młodocianych	348
4.2. Dyrektywy dotyczące określonego rodzaju kar i środków karnych	349
4.3. Dyrektywy dotyczące czynów zabronionych o określonym ciężarze gatunkowym	350
Literatura uzupełniająca	351
Rozdział XX. NADZWYCZAJNE ZŁAGODZENIE I NADZWYCZAJNE ZAOSTRZENIE KARY	352
1. Nadzwyczajne złagodzenie kary	352
1.1. Uwagi wstępne	352

1.2. Fakultatywne nadzwyczajne złagodzenie kary	353
1.3. Obligatoryjne nadzwyczajne złagodzenie kary	355
1.4. Sposób nadzwyczajnego złagodzenia	356
2. Nadzwyczajne obostrzenie kary	357
2.1. Uwagi wstępne	357
2.2. Recydywa i jej rodzaje	358
2.2.1. Pojęcie recydywy	358
2.2.2. Recydywa szczególna podstawowa	360
2.2.3. Recydywa szczególna wielokrotna	361
2.3. Inne przypadki nadzwyczajnego obostrzenia kary	363
2.3.1. Przestępstwo jako stałe źródło dochodu lub o charakterze zorganizowanym bądź terrorystycznym	363
2.3.2. Ciąg przestępstw	365
2.3.3. Niektóre przypadki przestępstw komunikacyjnych	365
2.3.4. Chuligański charakter występk	366
3. Zbieg podstaw nadzwyczajnego wymiaru kary	366
Literatura uzupełniająca	367

Rozdział XXI. UCHYLENIE KARALNOŚCI I DAROWANIE KARY.

ZATARCIE SKAZANIA

1. Okoliczności uchylające karalność i darowanie kary — uwagi wstępne	369
2. Przedawnienie	371
2.1. Istota i uzasadnienie przedawnienia	371
2.2. Przedawnienie karalności	373
2.3. Przedawnienie wykonania kary	374
2.4. Spoczywanie biegu przedawnienia	375
2.5. Wyłączenie biegu przedawnienia	376
3. Abolicja, amnestia	378
4. Ułaskawienie	379
5. Zatarcie skazania	380
5.1. Istota zatarcia skazania	380
5.2. Tryby zatarcia skazania	381
5.3. Zbiegi skazań	382
Literatura uzupełniająca	383

Rozdział XXII. ŚRODKI ZABEZPIECZAJĄCE

1. Uwagi wstępne	384
2. Środki zabezpieczające o charakterze leczniczym	386
3. Środki zabezpieczające o charakterze administracyjnym	392
Literatura uzupełniająca	394

Rozdział XXIII. ZASADY TRAKTOWANIA I ŚRODKI STOSOWANE WOBEC

NIELETNICH

1. Kształtowanie się zasad traktowania nieletnich	395
2. Podstawy stosowania środków wychowawczych i opiekuńczych	397
2.1. Demoralizacja	398
2.2. Czyn karalny	399
3. Środki stosowane wobec nieletnich	399
3.1. Środki wychowawcze	399
3.2. Środki poprawcze	401
3.3. Odpowiedzialność karna nieletnich	403
Literatura uzupełniająca	405

Część czwarta
ZAKRES PENALIZACJI
CZĘŚCI SZCZEGÓLNEJ KODEKSU KARNEGO

UWAGI WPROWADZAJĄCE	409
Rozdział XXIV. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO POKOJOWI, LUDZKOŚCI ORAZ PRZESTĘPSTWA WOJENNE	411
1. Uwagi ogólne	411
2. Wszczęcie wojny	411
3. Eksterminacja	412
4. Przemoc wobec grupy osób	412
5. Stosowanie środków masowej zagłady	412
6. Wytwarzanie środka masowej zagłady	413
7. Atak na obiekt niebroniony	413
8. Zabójstwo wojenne	414
9. Przestępne naruszenie prawa międzynarodowego	414
10. Niszczenie dóbr kultury	415
11. Bezprawne używanie znaku Czerwonego Krzyża	415
Literatura uzupełniająca	416
Rozdział XXV. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ	417
1. Uwagi ogólne	417
2. Zamach stanu	417
3. Przemoc wobec konstytucyjnego organu państwa	418
4. Zdrada dyplomatyczna	418
5. Szpiegostwo	419
6. Dezinformacja wywiadowcza	418
4. Zdrada dyplomatyczna	418
5. Szpiegostwo	419
6. Dezinformacja wywiadowcza	418
Zdrada dyplomatyczna	418
Szpiegostwo	419
Dezinformacja wywiadowcza	420
Pomówienie Narodu Polskiego o udział w zbrodni komunistycznej lub nazistowskiej	420
Znieważenie Narodu	421
Zamach na Prezydenta RP	421
Czynna napaść na Prezydenta RP	421
Czynna napaść na przedstawiciela obcego państwa	422
Publiczne znieważenie godła	422
Literatura uzupełniająca	423
Rozdział XXVI. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OBRONNOŚCI	424
1. Uwagi ogólne	424
2. Zamach terrorystyczny	424
3. Podjęcie służby w obcym wojsku	425
4. Prowadzenie zaciągu	425
5. Uchylanie się od służby wojskowej	426
6. Niezgłoszenie się do poboru	427
7. Uchylanie się od pełnienia służby zastępczej	427
Literatura uzupełniająca	428
Rozdział XXVII. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ŻYCIU I ZDROWIU	429
1. Uwagi ogólne	429
2. Zabójstwa	430

5. Namowa do samobójstwa	433
6. Przerwanie ciąży	433
7. Przerwanie ciąży bez zgody	434
8. Nieumyślne spowodowanie śmierci	435
9. Ciężkie uszkodzenie ciała	435
10. Uszkodzenie ciała	436
11. Uszkodzenie ciała dziecka poczętego	436
12. Bójka i pobicie	436
13. Użycie w bójce niebezpiecznego narzędzia	437
14. Narażenie na niebezpieczeństwo	437
15. Narażenie na zarażenie	438
16. Nieudzielenie pomocy	439
Literatura uzupełniająca	439

Rozdział XXVIII. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO BEZPIECZEŃSTWU

POWSZECHNEMU

1. Uwagi ogólne	440
2. Sprowadzenie niebezpiecznego zdarzenia	440
3. Sprowadzenie bezpośredniego niebezpieczeństwa	441
4. Sprowadzenie niebezpieczeństwa dla życia	442
5. Piractwo	443
6. Umieszczenie na statku niebezpiecznego urządzenia	443
7. Uzbrojenie statku dla dokonania rabunku	444
8. Wyrób niebezpiecznych środków	444
Literatura uzupełniająca	445

Rozdział XXIX. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO BEZPIECZEŃSTWU

W KOMUNIKACJI

1. Uwagi ogólne	446
2. Katastrofa	446
3. Sprowadzenie niebezpieczeństwa katastrofy	448
4. Wypadek w komunikacji	449
5. Prowadzenie pojazdu w stanie nietrzeźwości	450
6. Dopuszczenie do ruchu niebezpiecznego pojazdu	450
7. Zapewnienie bezpieczeństwa ruchu pojazdów mechanicznych	451
Literatura uzupełniająca	451

Rozdział XXX. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO ŚRODOWISKU

1. Uwagi ogólne	453
2. Powodowanie zniszczeń w przyrodzie	453
3. Zanieczyszczenie środowiska	454
4. Składowanie odpadów	455
5. Niewłaściwe postępowanie z materiałami promieniotwórczymi	455
6. Nienależyte utrzymanie urządzeń zabezpieczających	456
7. Uszkadzanie terenu	457
8. Działalność zagrażająca środowisku	457
Literatura uzupełniająca	458

Rozdział XXXI. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI

1. Uwagi ogólne	459
2. Pozbawienie wolności	459

3. Groźba karalna	460
4. Zmuszenie do określonego zachowania	461
5. Wykonanie zabiegu leczniczego bez zgody pacjenta	461
6. Naruszenie miru domowego	462
Literatura uzupełniająca	462

Rozdział XXXII. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SUMIENIA

I WYZNANIA

1. Uwagi ogólne	463
2. Ograniczenie w prawach wyznaniowych	463
3. Złośliwe przeszkadzanie w wykonywaniu aktów religijnych	464
4. Obraza uczuć religijnych	464
Literatura uzupełniająca	465

Rozdział XXXIII. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WOLNOŚCI SEKSUALNEJ

I OBYCZAJNOŚCI

1. Uwagi ogólne	466
2. Zgwałcenie	466
3. Doprowadzenie do obcowania z osobą bezradną	467
4. Wykorzystanie seksualne	468
5. Seksualne wykorzystanie małoletniego	469
6. Kazirodstwo	469
7. Publiczne prezentowanie treści pornograficznych	469
8. Zmuszanie do uprawiania prostytucji	470
9. Stręczycielstwo, kuplerstwo i sutenerstwo	471
Literatura uzupełniająca	471

Rozdział XXXIV. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO RODZINIE I OPIECE

1. Uwagi ogólne	472
2. Bigamia	472
3. Znęcanie się	472
4. Rozpijanie małoletniego	473
5. Niealimentacja	473
6. Porzucenie osoby	474
7. Urowadzenie	475
Literatura uzupełniająca	475

Rozdział XXXV. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO CZCI I NIETYKALNOŚCI CIELESNEJ

1. Uwagi ogólne	476
2. Zniesławienie	476
3. Zniewaga	479
4. Naruszenie nietykalności cielesnej	480
Literatura uzupełniająca	480

Rozdział XXXVI. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO PRAWOM OSÓB

WYKONUJĄCYCH PRACĘ ZAROBKOWĄ

1. Uwagi ogólne	481
2. Naruszenie praw pracowniczych	481

3. Naruszenie przepisów o ubezpieczeniu społecznym	482
4. Niedopełnienie obowiązków z zakresu bhp	482
5. Niezawiadomienie o wypadku przy pracy	482
Literatura uzupełniająca	483

Rozdział XXXVII. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO DZIAŁALNOŚCI INSTYTUCJI PAŃSTWOWYCH ORAZ SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

1. Uwagi ogólne	484
2. Naruszenie nietykalności cielesnej funkcjonariusza	484
3. Czynna napaść na funkcjonariusza publicznego	485
4. Wywieranie wpływu na czynności urzędowe	486
5. Utrudnianie przeprowadzenia kontroli w zakresie ochrony środowiska i inspekcji pracy	486
6. Znieważenie funkcjonariusza	487
7. Podanie się za funkcjonariusza publicznego	487
8. Łapownictwo	488
9. Przekupstwo	489
10. Płatna protekcja bierna	489
11. Płatna protekcja czynna	490
12. Przekroczenie uprawnień przez funkcjonariusza	490
Literatura uzupełniająca	490

Rozdział XXXVIII. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WYMIAROWI SPRAWIEDLIWOŚCI

1. Uwagi ogólne	491
2. Przemoc i groźba bezprawna	491
3. Fałszywe zeznania	492
4. Fałszywe oskarżenie	492
5. Tworzenie fałszywych dowodów dla podjęcia ścigania o przestępstwo	493
6. Zatajenie dowodów niewinności osoby podejrzanej	493
7. Fałszywe zawiadomienie o przestępstwie	494
8. Poplecznictwo	494
9. Niezawiadomienie o usiłowaniu popełnienia przestępstwa	495
10. Publiczne rozpowszechnianie wiadomości z postępowania przygotowawczego	495
11. Samowolne uwolnienie się osoby pozbawionej wolności	496
12. Bezprawne uwolnienie osoby pozbawionej wolności	497
13. Niestosowanie się do orzeczonego przez sąd zakazu	497
14. Użycie przemocy wobec świadka	497
15. Wymuszenie zeznań	498
16. Znęcanie się nad osobą pozbawioną wolności	498
Literatura uzupełniająca	499

Rozdział XXXIX. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WYBOROM I REFERENDUM

1. Uwagi ogólne	500
2. Naruszenie prawa związane z wyborami	500
3. Użycie przemocy w związku z wyborami	501
4. Użycie przemocy wobec osoby głosującej	501
5. Łapownictwo wyborcze	502
6. Naruszenie przepisów o tajności głosowania	502
Literatura uzupełniająca	502

Rozdział XL. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO PORZĄDKOWI PUBLICZNEMU	503
1. Uwagi ogólne	503
2. Wzięcie zakładnika	503
3. Uprawianie handlu ludźmi	504
4. Branie udziału w zbiegowisku publicznym	504
5. Publiczne nawoływanie do popełnienia przestępstwa	505
6. Publiczne propagowanie faszyzmu	505
7. Publiczne znieważenie grupy ludności	505
8. Branie udziału w zorganizowanej grupie przestępczej	506
9. Udaremnienie przeprowadzenia zebrania	507
10. Znieważenie pomnika	507
11. Profanacja zwłok	507
12. Bezprawny wyrób broni palnej	508
13. Bezprawne przekroczenie granicy	508
14. Ułatwianie pobytu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	508
Literatura uzupełniająca	509
Rozdział XLI. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OCHRONIE INFORMACJI	510
1. Uwagi ogólne	510
2. Ujawnienie tajemnicy państwowej	510
3. Ujawnienie tajemnicy służbowej	511
4. Naruszenie tajemnicy korespondencji	511
5. Niszczenie zapisu istotnej informacji	513
6. Niszczenie danych informatycznych	513
7. Niszczenie informacji na komputerowym nośniku	513
8. Zakłócenie systemu komputerowego	514
9. Umożliwienie włamania się do systemu komputerowego	514
Literatura uzupełniająca	514
Rozdział XLII. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO WIARYGODNOŚCI DOKUMENTÓW	516
1. Uwagi ogólne	516
2. Materialny fałsz dokumentu	516
3. Fałsz intelektualny	517
4. Wyłudzenie poświadczenia nieprawdy	517
5. Użycie dokumentu poświadczającego nieprawdę	517
6. Zbycie dokumentu stwierdzającego tożsamość	518
7. Posługiwanie się cudzym dokumentem stwierdzającym tożsamość	518
8. Niszczenie dokumentu	518
9. Niszczenie znaków granicznych	519
Literatura uzupełniająca	519
Rozdział XLIII. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO MIENIU	520
1. Uwagi ogólne	520
2. Kradzież	520
3. Kradzież z włamaniem	521
4. Rozbój	521
5. Kradzież rozbójnicza	522
6. Wymuszenie rozbójnicze	522
7. Przywłaszczenie	523
8. Uruchomienie na cudzy rachunek impulsów telefonicznych	523
9. Oszustwo	524

10. Oszustwo komputerowe	524
11. Uszkodzenie cudzej rzeczy	525
12. Krótkotrwały zabór pojazdu mechanicznego	525
13. Wyrąb drzewa w lesie	526
14. Paserstwo	526
Literatura uzupełniająca	526

Rozdział XLIV. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OBROTOWI GOSPODARCZEMU 528

1. Uwagi ogólne	528
2. Nadużycie zaufania	529
3. Przyjęcie korzyści w zamian za zachowanie mogące wyrządzić szkodę	530
4. Przyjęcie korzyści w zamian za wpływ na wynik zawodów sportowych	531
5. Oszustwo gospodarcze	532
6. Oszustwo ubezpieczeniowe	534
7. Pranie brudnych pieniędzy	535
8. Udaremnienie zaspokojenia wierzyciela	538
9. Wykorzystywanie prawa w celu pokrzywdzenia wierzycieli	540
10. Faworyzowanie jednego z wierzycieli	541
11. Nieprowadzenie dokumentacji działalności gospodarczej	543
12. Lichwa	544
13. Udaremnienie przetargu	546
14. Falszowanie znaków identyfikacyjnych	547
Literatura uzupełniająca	549

Rozdział XLV. PRZESTĘPSTWA PRZECIWKO OBROTOWI PIENIĘDZMI

I PAPIERAMI WARTOŚCIOWYMI 551

1. Uwagi ogólne	551
2. Falszowanie pieniędzy	551
3. Rozpowszechnianie nieprawdziwych informacji	552
4. Puszczanie w obieg fałszywego pieniądza	553
5. Falszowanie znaku wartościowego	553
6. Falszowanie znaku urzędowego	554
7. Falszowanie narzędzi pomiarowych	554
Literatura uzupełniająca	555

LITERATURA PODSTAWOWA 556